

Szociális gondoskodás

Az emberi szükségletek rendszere, erőforrás, szükségletfelmérés

Feladat:

1. Írjál 3-5 példát a szükségletpiramis mindegyik szintjéhez!
2. Mi az erőforrás?
3. Az erőforrás típusai?
4. Sorold fel a szükségletfelmérő módszereket!
5. Mi a szociális gondozás fogalma?
6. Milyen szempontok alapján jellemezhető a szociális gondozás? Sorold fel a szempontokat és a hozzájuk tartozó fogalmakkal!

Szociális gondoskodás

A SZOCIÁLIS GONDOZÁS FOGALMA:

A szociális gondozás **komplex tevékenység**, melynek célja:

- 1-1 korcsoport (pl gyerekek, idősek)
- bizonyos néprétegek (pl etnikum, szegények)
- hasonló problémával küzdők (pl pszichiátriai betegek)

életminőségének
javítása, fenntartása, a
jogsabályok és etikai
szabályok
betartásával,
szükségletekhez
igazodó
segítségnyújtás.

A SZOCIÁLIS GONDOZÁS JELLEMZÉSE:

1. MÉRTÉKE szerint:

TÚLGONDOZÁS:

A gondozott helyett a gondozó olyan tevékenységet is elvégez, amit önállóan is el tudna végezni Pl:

- a gondozó öltöztetéskor a gondozott helyett a kardigánt is feladja, pedig a lakónak csak a gombolás okoz nehézséget
- a gondozó a gondozottat megeteti, hogy gyorsabban végezzen az étkeztetéssel, pedig csak az ételt kellene felszeletelni
- a segítséggel felkelni, járni képes gondozottra inkontinencia betétet ad a gondozó, hogy ne kelljen a mellékhelyiségbe kísérni

KÖVETKEZMÉNYEI:

- önállóság elvesztése (ha elveszik egy képesség, akkor már mások segítségére szorul)
- feleslegesség, haszontalanság érzés kialakulása (úgy érzi a gondozott, hogy „már ezt sem tudom megcsinálni)

- függőség erősödése (visszafejlődnek a képességek és már csak a gondozó segítségével tudja kielégíteni a szükségleteket)
- szükségletek leépülése (megszűnik az igény arra, hogy WC-re menjen)
- fizikai-szellemi képességek hanyatlása (nem gyakorolja azokat a tevékenységeket, amiket tud)

ALULGONDOZÁS:

A gondozott azokban a tevékenységekben sem kap segítséget, amelyeket önállóan nem tud elvégezni. Pl:

- a gondozó az önálló étkezésre nem képes gondozottat nem eteti meg, hanem csak elé teszi az ételt
- a gondozott szomjazik, mert nem tudja elvenni a poharat az éjjeli- szekrényről
- a gondozott pizsamában tölti a napot, mert nem tud felöltözni és nem kap segítséget

KÖVETKEZMÉNYEI:

- izoláció (elszigeteltség) erősödik (nem tud felöltözni a gondozott, ezért nem tud kimenni a társalgóba)
- igények visszafejlődnek (a gondozott egy idő után már nem is akar a társalgóba menni)
- betegségek kialakulása (pl elégtelen táplálkozás, kiszáradás)

2. TERJEDELME szerint:

TELJES GONDOZÁS:

- a gondozott tehetetlen, önmaga ellátására még részben sem képes
- a mindennapi tevékenységek teljes körét a gondozó végzi

Pl testi-lelki gondozás, szűkebb-tágabb környezet rendben tartása, Higiénés szükségletek kielégítése

RÉSZGONDOZÁS

- a gondozott önmaga ellátására részben képes
- csak bizonyos tevékenységek elvégzéséhez igényelnek segítséget (az igények, szükségletek figyelembe vételével kell a segítséget biztosítani)

Pl: takarítás, bevásárlás, főzést, fürdés

3. GYAKORISÁGA szerint:

MINDENNAPOS:

- a gondozott a mindennapi tevékenységekben is segítséget igényel
- Pl: öltözködés, ágyazás, tisztálkodás

IDŐSZAKOS:

- a gondozott a mindennapi tevékenységeket önállóan elvégzi, csak bizonyos időszakos tevékenységekhez igényel segítséget

Pl: nagytakarítás, ablaktisztítás, udvarrendben tartás

4. FORMÁI szerint:

- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Nappali ellátások
- Átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások
- Tartós bentlakást nyújtó ellátások - Ápoló-gondozó otthonok
- Rehabilitációs intézmények
- Lakóotthonok
- Támogatott lakhatás

5. A SZOCIÁLIS GONDOZÁS ELEMEI: (komplex tevékenység)

1. előgondozás
2. fizikai ellátás
3. egészségügyi ellátás
4. mentálhigiénés ellátás
5. foglalkoztatás
6. érdekvédelem

Előgondozás	<ul style="list-style-type: none"> • A gondozási igények felmérése • A gondozott megismerése • A beköltözés, beilleszkedés elősegítése
Fizikai ellátás	<ul style="list-style-type: none"> • A szűkebb és tágabb környezet • Élelmezés • Ruházat (textília)
Egészségügyi ellátás	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi alapápolási feladatok ellátása • Rendszeres orvosi felügyelet • Szakorvos ellátás • Gyógyszer-és gyógyászati segédeszköz -ellátás • Kórházi ápolás
Mentálhigiénés gondozás (pszichés gondozás)	<ul style="list-style-type: none"> • Mentális irányítás • Egyéni bánásmód • Társas kapcsolatok fenntartása, kiépítése • A környezet ártalmainak megelőzése
Foglalkoztatás	<ul style="list-style-type: none"> • Fizikai foglalkoztatás • Szellemi- kulturális foglalkoztatás • Szórakoztató foglalkoztatás
Érdekvédelem	<ul style="list-style-type: none"> • Hivatalos ügyek intézése • Érdekképviselői fórumok igénybevétele • Személyiségi jogok védelme

ELŐGONDOZÁS

- kapcsolatfelvétel a leendő lakóval
- a beutalt életkörülményeinek, személyiségének megismerése
- a beköltözéssel járó félelmek, érzések feldolgozásának segítése
- az otthonba kerülés későbbi nehézségeinek csökkentése
- tájékoztatás (szolgáltatásokról, programokról, a kérelmező kérdéseinek megválaszolása)
- dokumentációk elkészítése, beszerzése (orvosi igazolás, kérelem)
- utolsó találkozáskor tisztázni kell, mit visz magával, mikor érkezik,
- segítsége van-e költözéshez
- nappali ellátás és házigondozás esetén egyszerűsített előgondozás

FIZIKAI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

SZŰKEBB KÖRNYEZET:

- lakás, intézmény épületének különböző helyiségei
- biztosítani kell a balesetmentes közlekedés lehetőségét pl küszöbök kivétele, szőnyegek felszedése, éles sarkú bútorok lecserélése, kapaszkodók, segédeszközök elhelyezése stb
- házi gondozásban fontos, hogy a változtatás csak a kliens engedélyével történhet
- bentlakásos intézményekben minden tevékenység elvégzésére szükséges egy helyiség pl vallásgyakorlásra, foglalkoztatásra, étkezésre, vendégfogadásra stb. és a különböző helyiségeket a céljuknak megfelelően be kell rendezni pl foglalkoztatóban megfelelő asztalok, imaszobában oltár, gyertya, szobrok stb
- minden ellátási típusnál figyelmet kell fordítani a megfelelő hőmérsékletre és a világításra pl házi gondozásban télen a tüzelő biztosítása, kézimunkázáshoz nagyobb világítás, éjszakai fény a biztonságos közlekedéshez
- megfelelő gondot kell fordítani a szűkebb környezet tisztán tartására pl mellékhelyiségek, zuhanyzók fertőtlenítése, poharak tisztítása, ágyak fertőtlenítése, portörlés

TÁGABB KÖRNYEZET:

- udvar, utca, park
- fontos, hogy a tágabb környezet rendezett, biztonságos, zajmentes, tiszta legyen pl télen a hó el legyen takarítva, ne a legforgalmasabb belvárosi úton legyen
- a rendezett, tiszta környezet növeli a komfort érzetet

- házi gondozásban feladat az udvar biztonságossá tétele, rendben tartása pl hólapátolás, levelek összegyűjtése (nem feladat a veteményezés, szüretelés)
- bentlakásos intézményeket célszerű könnyen megközelíthető, nyugodt, csendes környezetbe tervezni, ahonnan egyéb intézmények is elérhetők pl tömegközlekedéssel-autóval is megközelíthető, közel vannak a kulturális, egészségügyi intézmények

RUHÁZAT:

- évszaknak, egészségi állapotnak, nemnek, kornak, szokásoknak megfelelően pl fogyatékos fiatal fiatalos ruhát viseljen, az idős nő otthonkához ragaszkodik
- pamut, jól szellőző, kényelmes ruházatot kell előnyben részesíteni
- fontos ellenőrizni a ruházatot, mert az ellátottak hő és idő érzékelése nem mindig megfelelő és megfázhatnak, rosszul lehetnek ha nem az időjárásnak megfelelő ruhában vannak pl demens beteg kimegy papucsban a hóba
- fontos a ruházat megfelelő tisztítása
- papucs helyett célszerűbb a szandál használata, a lábbeli csúszásmentes legyen, stabil járást biztosítson

ÉLELMEZÉS

- a kornak egészségi állapotnak, szokásoknak, aktivitásnak megfelelően kell meghatározni az ételek mennyiségét és minőségét
- ha szükséges, akkor az orvos által javasolt diétát biztosítani kell az ellátottaknak pl cukorbetegnek cukorbeteg diéta, napi 5x-i étkezés
- fontos a megfelelő folyadékbevitel, idősek fogyatékosok nem mindig érzékelik a szomjúságot, idősek könnyen kiszáradhatnak
- hangsúlyt kell fektetni a kulturált étkezésre is pl szalvéta, terítő legyen az asztalon, szép legyen a tálalás, ne csak kanalat kapjon az ellátott az étkezésekhez stb
- a fekvőbetegek, önállóan érkező nem tudók segítése szükséges
- könnyen emészthető, könnyű ételeket kínáljunk pl zöldség, gyümölcs
- nagyon lényeges az élelmiszerek megfelelő tárolása pl hűtőben, szavatossági idő rendszeres ellenőrzése
- figyelni kell az edények tisztítására
- a konyha baleset és tűzveszélyes pl égés sérülést szenvedhet az ellátott, a tűzön felejt az ételt, fém edényt tesz a mikroba, műanyag edényben melegíti a tűzön az ebédet, nyitva hagyja a gázt stb

ALAPÁPOLÁSI FELADATOK

- étkeztetés
- pihenés biztosítása
- mobilizálás (torna, séta, fekvő beteg forгатása)
- higiénés szükségletek kielégítése (környezet és testi higiéné)
- ürítési szükséglet kielégítésének segítése
- beteg megfigyelés (pl vérnyomás, légzés stb)
- terápia az orvosi utasítása alapján (gyógyszer, injekció beadása)
- haldokló, halott körüli teendők ellátása
- felfekvések megelőzése
- gyógyászati segédeszközök alkalmazása
- egyéb eszközök használata pl ágytál
- orvosi felügyelet biztosítása pl receptek felírása, szakorvoshoz a beteg eljuttatása, vizsgálatok előkészítése (vérvétel előtt ne egyen, béltükrözés előtt igya meg a hashajtó folyadékot stb)

GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖK

TESTKÖZELI:

közvetlenül, hosszabb időn keresztül érintkeznek a testfelülettel, a test egy bizonyos speciális részére alkalmazhatók pl protézis, szemüveg

TESTTÁVOLI:

alkalmanként használjuk, nem feltétlenül érintkezik a testfelülettel pl járókeret, kapaszkodó
A gondozó feladata az orvossal, rehabilitációs szakemberrel együttműködve megtanítsa a beteggel a segédeszközök használatát, gondoskodjon a felírásukról, beszerzésükről!

PIHENÉS:

- biztosítani kell minden ellátási típusnál a megfelelő pihenés lehetőségét pl kényelmes fekhely, nyugalom, csend
- időseknek ha szükséges csendes pihenőt kell biztosítani
- éjszakai alvási problémákat kezelni kell pl altatót felírni az orvossal

SZEMÉLYI HIGIÉNÉ

- minden embernek másak a szükségletei pl függ a tisztálkodási szokásoktól, egészségi állapottól (inkontinens betegnek gyakrabban szükséges a mosakodás, fizikai környezettől (van-e a lakásban fürdőszoba)
- ide tartozik a haj, száj, körömápolás is pl rendszeres hajmosás, hajvágás, körömvágás, lábkörmöt lehetőség szerint pedikűrös vágja), fogmosás, műfogsor tisztítása
- fürdéskor, zuhanyozáskor nagy a balesetveszély pl megcsúszás, kapaszkodók, csúszásgátlók, fürdőpapucs használata szükséges
- megfelelő eszközök szükségesek pl lavór, lehetőleg bőrkímélő tisztálkodó szerek, mert az időseknek érzékeny a bőrük, több szivacs, hogy a szennyezettebb testrészeket külön lehessen tisztítani stb

MENTÁLHIGIÉNÉS ELLÁTÁS

CÉLJA:

- megelőzze és kezelje a konfliktusokat (hozzátartozókkal, lakótársakkal)
- más szakemberekkel együttműködve megelőzze a pszichés betegségek kialakulását és enyhítse a tüneteket, amennyiben a betegség már kialakult,
- megelőzze a krízis kialakulását, lelki problémákat kezelje,
- fejlessze a személyiséget, önismeretet,
- megteremtse a nyugalmat, harmóniát, biztonságot,
- hozzájáruljon a pozitív önértékelés fenntartásához (elismeréssel, dicsérettel)
- segítsen megőrizni az aktivitást, önállóságot (túlgondozás elkerülése, hasznos elfoglaltságok biztosítása)
- segítse a kapcsolattartást a hozzátartozókkal (rugalmas nyitva tartás, közös programok szervezése)
- segítse a feszültségek levezetésétsegítsen kialakítani a megfelelő életvezetést,
- egészséges életmódot (tanácsadással, előadásokkal)

A MENTÁLHIGIÉNÉS ELLÁTÁS ELVEI

- egyéni bánásmód (kornak, nemnek, egészségi állapotnak, igényeknek megfelelően)
- egyéni szükségletek, igények figyelembe vétele

- sajátos szokások, emberi és személyiségi jogok, autonómia tiszteletben tartása
- empátia, tapintat
- függőség kialakulásának elkerülése
- az intézmény által felkínált tevékenységekben önkéntesség, értékelés,
- elismerés

MENTÁLHIGIÉNÉS MUNKATERVEK

- nappali, bentlakásos ellátásoknál éves, havi és heti munkatervet kell készíteni lásd foglalkoztatás

ÉRDEKKÉPVISELET

- meghatározott egyéni érdekek érvényesülésének segítése,
- beavatkozás a kliens életébe az ő felkérésére, engedélyével (életveszélyes helyzetben akár e nélkül is pl elfogyott a tüzelője)
- otthonokban *érdekképviseleti fórum* működik

FOGLALKOZTATÁS

AKTÍV - Az ellátottak részvételére épül pl. torna, színjátás

PASSZÍV - Az idősök tevékenyen nem vesznek részt, hallgatják, nézik pl. felolvasás, zenehallgatás

FIZIKAI - Fizikai jellegű tevékenységek pl. torna, séta stb

KULTURÁLIS, SZELLEMI - Kulturális, szellemi igényeket kielégítő tevékenységek pl. zenehallgatás, szüreti bál stb

A FOGLALKOZTATÁS HASZNA, SZÜKSÉGESSÉGE

- hozzájárul az egészségi állapot javításához, fenntartásához pl. torna, séta
- hasznos időtöltést biztosít pl. ünnepi dekoráció készítés
- unaloműző, szórakoztató pl. társasjátékok, régi filmek
- hozzájárul a hangulat javításához pl. kabaré, viccmesélés, beszélgetés
- segíti az önállóság, autonómia megőrzését pl. rávesz a mozgásra, gondolkodásra, késlelteti a képességek romlását
- biztosítja a közösségért végzett munka örömét pl. ajándékkészítés a társaknak
- fejleszti a kreativitást pl. kreatív foglalkozások, anyagok, színek, technikák alkalmazása

- biztosítja az önmegvalósítás lehetőségét pl saját ízlése szerint készíthet valamit
- helyreállítja az önbecsülést, javítja az önértékelést pl. elismerés, dicséret hatására
- a közös tevékenység összekovácsolja a csoportot pl. egy munkadarab elkészítése közösen, egy probléma megoldása közösen
- hozzájárul az önismertet fejlődéséhez pl önismereti játékok
- segít megőrizni a szellemi egészséget pl logikai játékok
- segít a kapcsolatok kialakításában, fenntartásában, javításában pl segít az új lakónak a társak megismerésében, lehetőséget ad a bemutatkozásra, megvéd a kezdeményezés esetleges kudarcaitól

FOGLALKOZTATÁS ELVEI:

- legyen családi a légkör pl kisebb csoportok, körben ülni, kényelmes, kellemes helyiség
- biztonság pl. ne állítsunk fel túlzottan nagy követeléseket, kerüljük el a kudarcélményt, biztonságos eszközökkel dolgozzunk
- emberi méltóság tiszteletben tartása
- önkéntesség pl. nem szabad kényszeríteni a részvételre
- mértéktartás (az ellátottak hamar elfáradnak, fontos a pihenés beiktatása, közben beszélgetés, folyadékpótlás szükséges)
- folyamatosság, rendszeresség (ha beválik egy foglalkoztatási forma, akkor rendszeresen működjön, mert az ellátottak várják)
- változatosság (ne legyen unalmas)
- értékelés, elismerés (nagyon fontos a további motiváció szempontjából)
- mindenkinek legyen feladata
- egyénre szabott (képeségeknak, érdeklődésnek megfelelő)
- hasznos a felmérés: érdeklődésről, szellemi, fizikai állapotról információ pl interjúval, kérdőívvel, egyéni gondozási tervvel, stb.
- tervezettség: a felmérés alapján megtervezni a foglalkoztatást és az egyes foglalkozásokat is, de fontos a rugalmasság

Az emberi szükségletek rendszere

Alapvető fogalmak:

Szükséglet: hiányállapot, melynek megszüntetésére törekszik az ember

Alapvető szükségletek: az emberi élet fenntartásához szükségesek pl alvás, táplálkozás, ivás, lakhatás

Életminőség javítására irányuló szükségletek: hiányuk az életet nem veszélyeztetik, de a szociális, mentális jóléthez szükségesek pl szórakozás, tanulás, elismerés

Abraham Maslow szerint a szükségleteknek különböző, hierarchikus szintjei vannak, amelyek egymásra épülnek:

Maslow - piramis

7. Önmegvalósítás.
6. Esztétikai szükségletek
5. Kognitív, tudás szükséglet
4. Megbecsülés szükséglet
3. Szeretet, szociális, társadalmi szükséglet
2. Biztonság szükséglet
1. Fiziológiás, biológiai, fizikai szükséglet

Jellemzése:

- alul az alapvető szükségletek találhatóak
- feljebb életminőséget javító szükségletek
- a szükségletek egymásra épülnek, ha az egyik kielégült, akkor merül fel egy következő szükséglet kielégítése

A szükségletpiramisban bemutatott egyes szükségletek tartalma:

1. **Fiziológiás:** légzés, megfelelő hőmérséklet, táplálkozás, ivás, pihenés, ürítés, mozgás, fájdalomcsillapítás, higiénés szükségletek
2. **Biztonság:** mechanikai, kémiai, hő, pszichológiai, szociális, gazdasági, környezeti hatásoktól való védelem
3. **Társadalmi:** szeretet, valakihez való tartozás, kommunikáció, kapcsolatok
4. **Megbecsülés:** tisztelet, megbecsülés, önbizalom, önértékelés
5. **Tudás:** új ismeretek szerzése a folyamatosan változó világban pl. telefon, internet
6. **Esztétikai:** a rendezettség, szépség iránti vágy
7. **Önmegvalósítás:** alkotás, hasznosság érzése, tanulás, művészetek, szépség, harmónia, kultúra

Az erőforrás

Fogalma: azok a dolgok, amelyek segítséget nyújtanak a problémák megoldása során.

Bármely olyan létező szolgáltatás/áru, amely segítségül hívható egy szükséglet kielégítéséhez. A szociális szakembereknek ismerniük kell a közösség azon létező erőforrásairól, amelyek segíthetnek ügyfeleiknek: más szociális intézmények, pályázati programok, önkéntes és önszervező csoportok, természetes segítők, a közösség azon tagjai, akik rendelkeznek az ügyfélnek segíteni képes tulajdonságokkal és motivációkkal.

Erőforrás rendszerek/típusai:

Azok az anyagi, érzelmi és szellemi szükségletek bio-pszichoszociális és környezeti forrásai, amelyek kellenek az egyén túléléséhez, törekvéseinek megvalósításához és életfeladataival való megküzdéséhez.

Típusai:

I.

- anyagi értékek
- vagyon
- kapcsolatok
- tulajdonságok, képességek
- korábbi tapasztalatok
- intézmények, szakemberek

II.

- informális-típus: család, barátok, szomszédok.
- formális-típus: tagsági szervezetek,
- társadalmi-típus: TB programok, oktatási és egészségügyi rendszerek.

Szükségletfelmérés

Olyan értékelés, melyet a szociális szakemberek végeznek. Értékelik a klienseket, problémáikat, erőforrásokat, megoldásokat és a problémamegoldás akadályait.

A szociális intézmények szükségletfelmérése az ügyfél, a közösség vagy az összes lakos nevében történik.

Célja; hogy

- és a szolgáltatásokban fontossági sorrendeket alakítson ki
- lássák egy-egy szolgáltatást igénybe vevő szükségleteit, azokat dokumentálni, értékelni lehessen a folyamat során

Szükséglet felmérési módszerek

1. Megfigyelés:

2 fajtáját szokták megkülönböztetni:

- *külső megfigyelés*; amikor a kutató maga nem vesz részt a megfigyelt jelenségben, csak mintegy kívülről kíséri figyelemmel,
- *résztevő megfigyelés*; a kutató maga is részt vesz a megfigyelt jelenségben.

2. Dokumentumelemzés:

- publikált statisztikai adatok másodelemzése,
- dokumentumok elemzése pl. kórházi zárójelentés, adminisztrációs dokumentációk pl. lázlap, gyógyszernyilvántartás stb., egyéni gondozási terv,

3. Kísérlet:

A kutató maga szabályozza a megfigyelt jelenség bizonyos feltételeit. Megismételhető.

4. Kérdőíves (survey) technika:

Célszerű, ha viszonylag nagyszámú ember bevonásával készül. Az ő véleményükre vagyunk kíváncsiak egy olyan témában, amelyről valószínű, hogy mindenki rendelkezik valamiféle ismerettel, véleménnyel. Pl. elégedettségi kérdőív az idősök otthonában

A kérdőíves technika lekérdezési módjai:

- kérdezőbiztos általi (ez lehet egy kolléga is akár)
- önkitöltős
- telefonos lekérdezés.

5. Interjú, életrajzi módszer:

Kötetlen beszélgetés. Ezekben a kutató előre kiválasztott szempontok szerint irányított, de nem pontosan megfogalmazott kérdésekkel meghatározott hosszabb interjút folytat a megkérdezettekkel. Nyitott kérdésekkel próbálja körbejárni a témát. Pl. életút interjú.

6. Családlátogatás:

Szociális munkás tevékenység, melynek során az ügyfelet lakásán keresik fel. Célja és indoka lehet:

- a fogyatékkal élő ügyfél másképp nem tudná felkeresni a szolgáltató intézményt,
- a szakember a segítő folyamatot kívánja ez által is hatékonyabbá tenni az otthonosabb környezetben,
- a szomszédság bevonásának szándékával,
- hatósági intézkedésként, környezettanulmány készítése céljából.

Szociális szakember eszköztárának kelléke.

A családsegítés során szükséges a családlátogatás, az igénybevevő lakásán végzett munka, melynek során a szociális munkás saját tapasztalatot szerez pl. az igénylő anyagi helyzetéről, életének körülményeiről. Ezeket az ismereteket a közös munkában használhatja, az igénybevevő beleegyezése nélkül nem adhatja ki.

7. Környezettanulmány:

Célja:

- egy szociális vagy gyermekvédelmi ellátás megállapításának jogossága,
- a benyújtott igazolások, bizonyítékok ellenőrzése,
- az igénylő vagyoni helyzete, melynek figyelembevételével hatósági döntés születik.

8. Genogram:

Diagram, a *kliens, és családja 3-4 generációjának* kapcsolatrendszerét ábrázolja. A kapcsolatok minőségét is ábrázoljuk.

Az interjúkészítés során jutunk információkhoz, ami alapján elkészíthetjük, majd a további találkozások és a másoktól kapott információk alapján alakítható.

9. Ecomap:

Technika, amellyel a *kliens/család kapcsolatait ábrázoljuk más családokkal, intézményekkel, szervezetekkel*. Jelmagyarázat: mint a genogramnál, kiegészítve: intézmény, csoport elnevezése beírva a háromszögbe. Pl. kórház, munkaügyi központ, iskola, stb.

Jelölések:

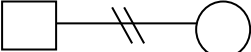
férfi

nő

kapcsolat van köztük

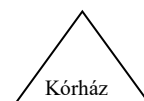
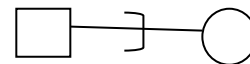
konfliktusos kapcsolat

elszakadás (megszakadt) kapcsolat 2 személy közt

válás

elhunyt

más rendszerek (pl.: iskola, házi orvos, intézmény-ecomapnál)

10. Egyéni gondozási terv